

Uchwała LIX/427/2024
Rady Powiatu Namysłowskiego
z dnia 24 kwietnia 2024 roku

w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Namysłowskim na lata 2024 -2030”

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), w związku art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, zm. Dz. U. z 2023 r. poz. 289, poz. 535, poz. 1606) Rada Powiatu Namysłowskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Namysłowskim na lata 2024-2030” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Namysłowskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Namysłowskiego

Krzysztof Żolnowski

Załącznik
do Uchwały nr LIX/427/2024
Rady Powiatu Namysłowskiego
z dnia 24 kwietnia 2024 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W POWIECIE NAMYSŁOWSKIM
NA LATA 2024-2030**

Namysłów, 2024 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Przemoc domowa w dokumentach prawnych	5
1.1. Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy domowej	5
1.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej – zadania ustawowe samorządu powiatowego	5
1.3. Procedura „Niebieskie Karty”	6
1.4. Interwencja kryzysowa	6
2. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	7
3. Podmioty działające w obszarze przemocy domowej	9
4. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w powiecie namysłowskim	9
5. Cele Programu	16
6. Założenia Programu	16
7. Adresaci Programu	17
8. Realizatorzy Programu	17
9. Obszary, kierunki i działania Programu	18
9.1. Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna	18
9.2. Obszar 2: Ochrona i wsparcie osób doznających przemocy domowej	19
9.3. Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	21
9.4. Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	24
10. Źródła finansowania Programu	24
11. Przewidywane efekty realizacji Programu	24
12. Monitoring i ewaluacja Programu	25

Załącznik do Programu:

„Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Namysłowskim na lata 2024 – 2030”

Wstęp

Problem przemocy domowej w świadomości społecznej był dotychczas mało znany i marginalizowany. Towarzyszy jednak ludzkości od początku istnienia instytucji rodziny. Najczęściej dotyka osoby najsłabsze, tj. kobiety i dzieci, a także osoby starsze oraz niepełnosprawne. Pomimo wielu kampanii społecznych, konferencji, dyskusji i debat, przemoc domowa jest nadal traktowana jako temat wstydlivy. Dlatego też bardzo trudno ją zbadać, czy o niej rozmawiać. Przyczyn tego stanu rzeczy jest dużo, choćby brak udziału osób trzecich, obawa przed rozpadem związku, czy też czynnik ekonomiczny. W opinii społecznej funkcjonuje w dalszym ciągu wiele stereotypów i mitów na temat przemocy. Skala tego zjawiska powoduje, że temat przeciwdziałania przemocy domowej powinien zostać uwzględniony w polityce społecznej każdego powiatu czy też gminy.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osobie dotkniętej przemocą udziela się bezpłatnej pomocy w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia; ochrony przed dalszym krzywdzeniem przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej; zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie; badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy oraz wydania zaświadczenia lekarskiego; zapewnienia osobie dotkniętej przemocą domową, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Niezmiernie istotnym elementem tejże ustawy jest zapis zawarty w art. 12 mówiący, że „osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora”. Również osoby będące świadkami przemocy powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Nowością w ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535) jest rozszerzenie kręgu osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową. Jednocześnie szczególną ochroną i wsparciem powinni być objęci małoletni, zarówno doznający przemocy domowej, jak i będący świadkami przemocy, którzy zgodnie ze zmianami ustawowymi są uznawani jako osoby doznające przemocy domowej.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Powiecie Namysłowskim na lata 2024 – 2030 jest odpowiedzią na powyższe problemy oraz jest zgodny z realizacją art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym do zadań własnych samorządu powiatu należy „*opracowywanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej*”.

Zaplanowane w Programie działania są kontynuacją szeregu czynności, które podjęto w ramach realizacji wcześniej uchwalonego „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Namysłowskim na lata 2016 – 2023”.

Celem głównym tego Programu jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali tego zjawiska na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej wymaga niestety czasu, zaangażowania wszystkich instytucji i służb a także zmiany świadomości społecznej oraz co niezwykle ważne odpowiednio dużych nakładów finansowych.

Do realizacji Programu zostaną zaangażowane instytucje, organizacje samorządowe i pozarządowe z terenu powiatu. Nad prawidłową realizacją Programu czuwać będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie, które pełnić będzie rolę Koordynatora.

W dokumencie tym zawarto m.in. cele i założenia Programu; wskazano adresatów i realizatorów; określono obszary, kierunki i działania Programu; opisano procedurę „Niebieskiej Karty” a także interwencji kryzysowej i pomocy terapeutycznej dla ofiar przemocy oraz oddziaływań na sprawców przemocy. Określono w nim również podział zadań pomiędzy poszczególne organizacje i instytucje oraz wskazano źródła ich finansowania; przewidywane efekty realizacji, a także określono procedury monitorowania i ewaluacji Programu.

Program zawiera również szczegółową analizę sytuacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy domowej w Powiecie Namysłowskim.

Załącznikiem do Programu ponadto jest „Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej na lata 2024-2030”.

Założenia Programu są spójne z kierunkami wyznaczonymi w dokumentach strategicznych, zarówno krajowych jak i unijnych oraz są skorelowane z lokalnymi potrzebami i działaniami zawartymi w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Namysłowskiego na lata 2024-2030”.

1. Przemoc domowa w dokumentach prawnych

1.1. Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy domowej

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 3) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 4) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 5) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 6) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- 7) ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- 8) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny;
- 9) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego;
- 10) ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 11) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- 1) Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- 2) Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2025;
- 3) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Namysłowskiego na lata 2024-2030.

1.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej – zadania ustawowe samorządu powiatowego

Zadania ujęte w niniejszym Programie realizowane będą głównie w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z art. 6 ust. 3 tejże ustawy „Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej”.

Natomiast zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat określa art. 6 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do których „należą szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej;

2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową”.

1.3. Procedura „Niebieskie Karty”

Zgodnie z treścią art. 9d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową.

Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Informacje o podjętych działaniach przekazywane są przez pracowników w/w instytucji, służb, przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Szczegółowe zasady stosowania procedury „Niebieskie Karty” zostały zawarte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Uruchomienie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez np. funkcjonariusza Policji, pracownika socjalnego, nauczyciela, pedagoga, lekarza, pielęgniarkę, pracownika komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zakończenie procedury następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej;
- 2) po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy;
- 3) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

1.4. Interwencja kryzysowa

Zgodnie z treścią art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej **interwencja kryzysowa** stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencja kryzysowa jest świadczeniem niepieniężnym udzielanym niezależnie od dochodu.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się:

- 1) natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej;
- 2) poradnictwa socjalnego lub prawnego (w zależności od potrzeb);
- 3) schronienia do 3 miesięcy (w sytuacjach uzasadnionych).

Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, zgodnie z art. 19 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej jest zadaniem własnym powiatu. W związku z tym w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie utworzono Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który zapewnia osobom i rodzinom, będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej specjalistyczne poradnictwo oraz schronienie. Osoby zgłaszające się do POIK mają zapewnioną bezpłatną pomoc psychologa, prawnika i pracownika socjalnego. Natomiast tymczasowego schronienia udziela funkcjonujący na terenie innego powiatu ośrodek interwencji kryzysowej lub ośrodek wsparcia (osoby będą przyjmowane do tych placówek na wniosek PCPR w Namysłowie).

Obecnie osobom dotkniętym przemocą domową Powiat Namysłowski zapewnia schronienie w:

- 1) Domu Matki i Dziecka w Opolu - Grudziach, ul. Masłowskiego 1, który prowadzi Diecezjalna Fundacja Ochrony Życia w Opolu;
- 2) Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem, ul. Katowicka 1, który prowadzi Caritas Diecezji Kaliskiej.

W przyszłości planuje się zwiększyć ilość placówek, które w razie potrzeby zapewnią dodatkowe miejsca dla osób, które doświadczają przemoc domowej.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Namysłowie oferuje pomoc w formie kontaktu telefonicznego; bezpośredniego kontaktu w siedzibie Ośrodka; działań ochronnych w środowisku osób zagrożonych kryzysem, tj. interwencji w miejscu zamieszkania.

Ośrodek przeznaczony jest dla osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, tj.: przemoc domowej, klęski żywiołowe lub ekologiczne, katastrofy, handel ludźmi, zdarzeń losowych.

2. Charakterystyka zjawiska przemoc domowej

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemoc domowej *„przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemoc domowej”*.

Ze zjawiskiem przemoc domowej mamy do czynienia, gdy:

- 1) jest intencjonalna;
- 2) siły są nierównomierne;
- 3) narusza prawa i dobra osobiste;
- 4) powoduje cierpienie i ból.

Typy przemoc:

- 1) przemoc wobec współmałżonka;
- 2) przemoc wobec partnera/partnerki w związkach nieformalnych;
- 3) przemoc wobec dzieci;
- 4) przemoc wobec rodzeństwa;

- 5) przemoc wobec rodziców;
- 6) przemoc wobec osób starszych;
- 7) przemoc wobec osób niepełnosprawnych.

Formy przemocy:

- 1) **przemoc fizyczna – naruszenie nietykalności osobistej**, której przejawem jest, np.: bicie; szarpanie; popychanie; kopanie; duszenie; parzenie; krępowanie ruchów; nie zapewnienie koniecznej pomocy medycznej;
- 2) **przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej**, której przejawem jest, np.: wyśmiewanie; szydzenie; lżenie; wyzywanie; okazywanie braku szacunku; oskarżenie; grożenie; szantażowanie; wmawianie choroby psychicznej; poddawanie stałej krytyce; kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi; ograniczanie snu, pożywienia schronienia;
- 3) **przemoc seksualna- naruszenie intymności**, której przejawem jest np.: gwałt; wymuszanie pożycia seksualnego; wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych; wymuszanie seksu z osobami trzecimi; dotykanie miejsc intymnych; wyśmiewanie preferencji seksualnych;
- 4) **przemoc ekonomiczna – naruszenie własności**, której przejawem jest np.: odbieranie zarobionych pieniędzy; odmawianie pieniędzy na utrzymanie; kontrolowanie wydatków; zakazywanie podjęcia pracy zarobkowej; niszczenie lub zabieranie rzeczy.

Fazy przemocy:

- 1) **faza narastającego napięcia**, którą charakteryzują ciągłe awantury; prowokacje ze strony sprawcy; nieustające poirytowanie sprawcy; zwiększona ilość substancji uzależniających (alkohol, narkotyki, dopalacze); złe samopoczucie ofiary;
- 2) **faza ostrej przemocy**, którą charakteryzują ataki szału; stosowanie przemocy fizycznej; ból, szok, bezradność, wstyd i przerażenie ofiary;
- 3) **faza miodowego miesiąca**, którą charakteryzuje skrucha i żal sprawcy; zapewnienia o lepszej przyszłości; usprawiedliwienia dla popełnionych czynów; prezenty i czułości sprawcy.

Na występowanie przemocy domowej nie ma bezpośredniego wpływu pochodzenie, płeć, wiek, status społeczny czy materialny sprawcy. Wpływ mogą mieć natomiast nieprawidłowe wzorce, zachowania i postawy wyniesione z domu rodzinnego. Skutkiem długotrwałego stosowania przemocy domowej mogą być problemy zarówno natury fizycznej jak i psychicznej. Natomiast przemoc doświadczana w dzieciństwie może wpływać bezpośrednio na późniejsze dorosłe życie.

Skutkiem stosowania przemocy domowej mogą być:

- 1) urazy oraz śmierć na skutek odniesionych urazów;
- 2) zaburzenia zachowania;
- 3) zaburzenia psychiczne i psychosomatyczne;
- 4) samobójstwa;
- 5) uzależnienia;
- 6) problemy z nauką.

3. Podmioty działające w obszarze przemocy domowej

Na terenie Powiatu Namysłowskiego zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wykonują następujące instytucje i służby:

1) na poziomie powiatu:

- a) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie;
- b) Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Namysłowie;
- c) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Namysłowie;
- d) Komenda Powiatowa Policji w Namysłowie;
- e) Prokuratura Rejonowa w Kluczborku;
- f) Sąd Rejonowy w Kluczborku;
- g) Ośrodek Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych;
- h) Namysłowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.;
- i) szkoły ponadgimnazjalne;

2) na poziomie gmin:

- a) ośrodki pomocy społecznej;
- b) komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- c) Zespoły Interdyscyplinarne;
- d) szkoły podstawowe;
- e) placówki ochrony zdrowia.

Mieszkańcy Powiatu Namysłowskiego doświadczający przemocy mogą ponadto uzyskać wsparcie w następujących specjalistycznych ośrodkach wsparcia:

- a) Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Opolu;
- b) Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu.

4. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w powiecie Namysłowskim

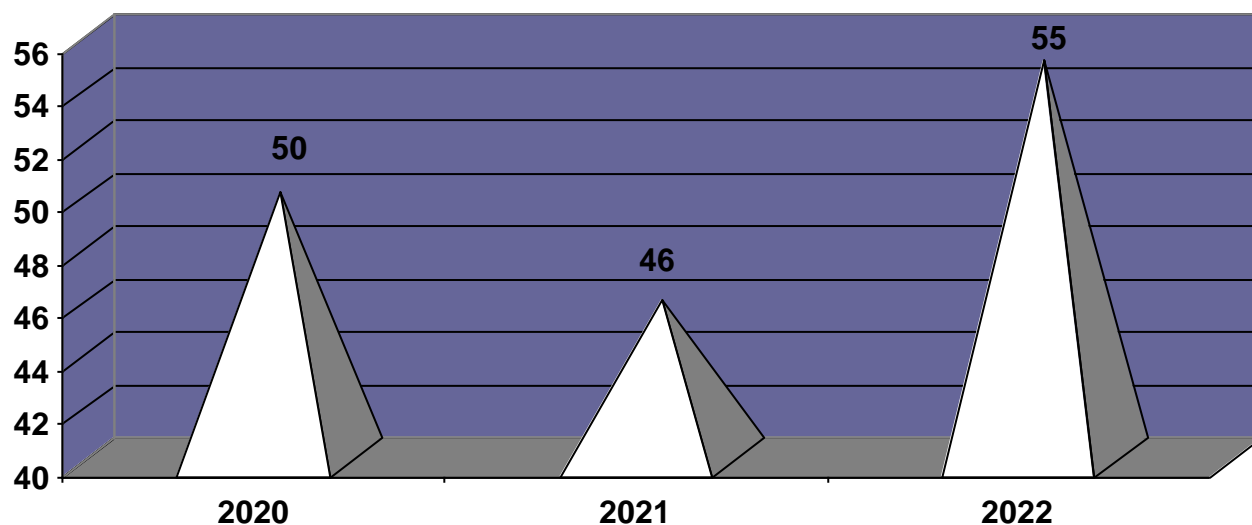
Tab. 1. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w latach 2020 - 2022 r.

Wyszczególnienie (wg gmin)	Liczba rodzin		
	2020	2021	2022
Domaszowice	4	7	8
Namysłów	52	60	72
Pokój	4	5	4
Świerczów	2	2	1
Wilków	7	8	7

Źródło: dane ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu namysłowskiego

Z tabeli wynika, że „Niebieskich Kart” najwięcej jest sporządzanych w gminie Namysłów. Liczba rodzin objętych tą procedurą wzrasta.

Wykres 1. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, którym została udzielona pomoc w ramach interwencji kryzysowej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysławie oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Namysławie.

Źródło: dane własne PCPR w Namysławie

Pomoc udzielana w ramach interwencji kryzysowej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie obejmowała poradnictwo psychologiczne, prawne, pracę socjalną, a także pomoc całodobową (zakwaterowanie). Systematycznie zmniejsza się ilość udzielanych porad prawnych przez OIK z uwagi na to, iż terenie Powiatu Namysłowskiego utworzono punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

Tab. 2 Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”

Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	103	124	128

źródło: dane Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu namysłowskiego

Z danych Zespołów Interdyscyplinarnych, które funkcjonują w każdej gminie wynika, że liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” stale wzrasta.

Tab. 3 Wykaz działań jakie podejmowały Zespoły Interdyscyplinarne

Rodzaje działań	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba osób, którym zapewniono schronienie w ośrodkach wsparcia	4	0	2
Liczba osób skierowanych do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych celem podjęcia leczenia odwykowego	27	14	25
Liczba sprawców przemocy, którzy zostali skierowani do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	11	21	13

Przypadki odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0	2	4
Liczba eksmisji z lokalu w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	2	0	0
Liczba przekazanych przez Zespół Interdyscyplinarny zawiadomień do organów ścigania (policji, prokuratury) o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie	17	6	11
Liczba odmów wszczęcia postępowania przez Policję/Prokuraturę	5	13	7
Liczba umorzeń dochodzenia przez policję/Prokuraturę	0	0	0

źródło: dane Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu namysłowskiego

Jak wynika z powyższego zestawienia, Zespoły Interdyscyplinarne podejmowały wobec sprawców przemocy następujące działania: skierowania do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych celem podjęcia leczenia odwykowego. Stąd wniosek, że duża część sprawców przemocy w momencie dokonania przestępstwa była pod wpływem alkoholu. Na kolejnych miejscach znalazły się: zawiadomienia do organów ścigania (policji, prokuratury) o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie oraz skierowania sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Niestety żaden ze skierowanych sprawców przemocy nie ukończył programu, gdyż nie wyraził zgody na swój udział w nim.

Tab. 4 Formy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Formy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Pomoc finansowa	7	6	2
Pomoc rzeczowa	5	5	2
Poradnictwo specjalistyczne	66	172	210

Źródło: dane ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu namysłowskiego

Najczęściej świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej formą wsparcia dla ofiar przemocy jest poradnictwo specjalistyczne, z którego co roku korzysta coraz więcej osób. Warto zauważyć, że jedynie GOPS Świerczów nie udzielił żadnego wsparcia osobom dotkniętym przemocą. Natomiast OPS Namysłów nie przekazał danych na temat udzielanego wsparcia w formie: pomocy finansowej i rzeczowej z uwagi na nie prowadzenie statystyk w tym zakresie.

Tab. 5 Rodzaje wsparcia dla osób/rodzin dotkniętych przemocą

Rodzaj wsparcia dla osób/rodzin dotkniętych przemocą	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Poradnictwo psychologiczne	1	4	5
Poradnictwo interwencyjne	1	1	2
Terapia indywidualna	1	1	3

Terapia grupowa	0	0	0
Grupy wsparcia	0	0	0

Źródło: dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Namysłowie

Jak wynika z powyższej tabeli, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Namysłowie udzielała wsparcia osobom/rodzinom dotkniętym przemocą domową głównie w formie poradnictwa.

Tab. 6 Interwencje w ramach „Niebieskiej Karty”

Informacje dotyczące monitorowania przemocy domowej	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba sprawców przemocy	52	60	66
Liczba ofiar przemocy	58	68	67
Liczba ofiar przemocy – dzieci	9	9	4
Liczba sprawców przemocy w rodzinie stosującej przemoc będąc pod wpływem alkoholu	22	19	16
Liczba sprawców przemocy w rodzinie zatrzymanych po interwencji – odizolowanych od ofiar przemocy w rodzinie	15	8	17

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Namysłowie

Z powyższych danych wynika, że z roku na rok rośnie liczba sprawców przemocy ujawnionych wskutek interwencji funkcjonariuszy policji. Tendencje spadkową odnotowano natomiast w przypadku dzieci będących ofiarami przemocy oraz wśród sprawców przemocy stosującej przemoc będąc pod wpływem alkoholu.

Tab. 7 Liczba ofiar przemocy domowej

Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej		2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba osób doznających przemocy, w tym:	Kobiety:	44	50	51
	Mężczyźni	5	9	11
	Dzieci:	9	9	4

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Namysłowie

Jak wynika z powyższego, ofiarami przemocy domowej są głównie kobiety. Niestety wśród tych osób są też dzieci. Liczba ofiar przemocy ma nieznaczny wzrost.

Tab. 8 Liczba osób stosujących przemoc domową

Liczba interwencji dotyczących przemy domowej		2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba osób stosujących przemoc	Kobiety:	4	8	7
	Mężczyźni	47	52	59
	Dzieci:	1	0	0

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Namysłowie

Wśród osób stosujących przemoc domową dominują głównie mężczyźni. Odnotowano przy tym nieznaczny wzrost ogólnej liczby sprawców przemy.

Tab. 9 Formy przemy domowej

Liczba występowania poszczególnych form przemy domowej	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Przemoc fizyczna	42	46	54
Przemoc psychiczna	50	59	65
Przemoc seksualna	0	0	1
Przemoc ekonomiczna	0	0	0

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Namysłowie

Z powyższego zestawienia wynika, że przemoc występuje w różnych formach, najczęściej jest to przemoc psychiczna i fizyczna. Zauważalny jest również wzrost przejawów stosowania przemy wśród mieszkańców powiatu namysłowskiego.

Tab.10 Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemy domowej, w której była prowadzona procedura „Niebieskiej Karty” – z art. 207 k.k.

Informacje dotyczące liczby postępowań przygotowawczych dotyczących przemy domowej	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Wszczętych	27	41	36
Stwierdzonych	7	11	12
Zakończonych	27	41	36

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Namysłowie

Z powyższej tabeli wynika, że nie we wszystkich postępowaniach przygotowawczych dotyczące przemy domowej stwierdzono występowanie przemy.

Tab.11 Ilość orzeczeń dotyczących spraw z art. 207 KK wydanych przez Sąd Rejonowy w Kluczborku – Wydział Karny

Dane z Sądu Rejonowego w Kluczborku - Wydział Karny	2020 r.	2021 r.	2022 r.

Liczba orzeczeń dotyczących spraw z art. 207 §1 KK	20	18	25
Obowiązek opuszczenia zajmowanego lokalu	0	0	0
Uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej	0	0	0

Źródło: dane Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Kluczborku

Z tabeli wynika, że ilość orzeczeń dotyczących spraw z art. 207 KK wydanych przez Sąd Rejonowy w Kluczborku – Wydział Karny jest w ostatnich latach na podobnym poziomie. W żadnym z prowadzonych postępowań sąd nie nakazał w wydanym orzeczeniu uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej czy też obowiązku opuszczenia zajmowanego lokalu mieszkalnego.

Tab.12 Dane z Prokuratury Rejonowej w Kluczborku

Dane Prokuratury Rejonowej w Kluczborku z art. 207 §1 KK	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Akty oskarżenia/wnioski z art. 335 §1 kpk	19	22	28/2
Wnioski o warunkowe umorzenie postępowania wobec podejrzanego	0	0	0
Umorzone postępowanie dot. przestępstw z użyciem przemocy domowej	43	41	37
Odmówiono wszczęcia postępowania	14	14	19
Wnioski skierowane do sądu o tymczasowe aresztowanie/wnioski uwzględnione przez sąd	3/2	2/2	2/2
Zastosowanie środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym w oparciu o art. 275 §1 i 4 kpk wobec podejrzanych	0	1	0
Zastosowanie środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji z jednoczesnym zobowiązaniem do powstrzymania się od	5	1	5

kontaktów z pokrzywdzonym w oparciu o art. 275 §2 kpk wobec podejrzanych			
Zastosowanie środków zapobiegawczych w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275a §1 kpk) wobec podejrzanych	4	2	3
Sprawcy, wobec których orzeczono bezwzględne wykonanie kary pozbawienia wolności	10	5	4
Sprawcy, wobec których orzeczono warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności	10	13	11

Źródło: dane Prokuratury Rejonowej w Kluczborku

Z powyższego zestawienia wynika, że akty oskarżenia/wnioski z art. 335 §1 kpk w ostatnich latach są na podobnym poziomie. Duży odsetek stanowią sprawy zakończone umorzeniem postępowania oraz odmową wszczęcia postępowania. Maleje natomiast liczba sprawców, wobec których orzeczono bezwzględne wykonanie kary pozbawienia wolności.

Tab. 13 Źródła przemocy domowej

Źródła przemocy	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Substancje chemiczne: alkohol, narkotyki, dopalacze	18	13	17
Złe warunki finansowe	3	4	0
Złe warunki mieszkaniowe	0	0	2
Bycie świadkiem przemocy w dzieciństwie, doświadczenie jej	3	0	0
Stres, frustracja, zaburzenia osobowości	2	2	3
Cechy charakteru: impulsywny temperament, słaba kontrola emocji	2	2	1
Predyspozycje genetyczne	0	0	0

Czynnik chorobowy: uszkodzenie Ośrodkowego Układu Nerwowego (CNS); choroba psychiczna, uraz mózgu	0	0	0
Wzorce kulturowe zezwalające na przemoc, akceptowanie przemocy w środowisku	0	1	0

Źródło: dane Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu namysłowskiego

Powyższe dane pozyskano od Zespołów Interdyscyplinarnych, które w gminach zajmują się zjawiskiem przemocy domowej. Warto zauważyć, iż dwa Zespoły, tj. z Namysłowa oraz Świerczowa nie przekazały informacji na temat źródeł przemocy domowej z uwagi na fakt nie prowadzenie statystyk w tym zakresie (brak danych). Na pierwszym miejscu w tym zestawieniu znalazły się używki (alkohol, narkotyki, dopalacze). Na kolejnych miejscach znajdują się: złe warunki finansowe, cechy charakteru sprawcy, czy też stres i frustracja.

5. Cele Programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Cele szczegółowe:

- 1) zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej;
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;
- 4) zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

6. Założenia Programu

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów określonych w Programie wskazano cztery obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

- 1) **w zakresie profilaktyki, diagnozy społecznej i edukacji społecznej** (obszar kierowany do lokalnej społeczności, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową);
- 2) **w zakresie ochrony i pomocy osobom doznającym przemocy domowej** (obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej, w tym kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób niepełnosprawnych, osób starszych);
- 3) **w zakresie oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową** (obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową oraz właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową);
- 4) **w zakresie podnoszenia kompetencji rozwijania i doskonalenia umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej** (obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej).

7. Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- 1) społeczności lokalnej, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób doznających przemocy domowej;
- 3) osób stosujących przemoc domową;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) instytucji oraz służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej;
- 6) organizacji pozarządowych.

8. Realizatorzy Programu

Realizatorami „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej Powiatu Namysłowskiego na lata 2024-2030” są: samorząd powiatu, samorządy gminne, a w szczególności:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie;
- 2) Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Namysłowie;
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Namysłowie;
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Namysłowie;
- 5) Prokuratura Rejonowa w Kluczborku;
- 6) Sąd Rejonowy w Kluczborku;
- 7) ośrodki pomocy społecznej wraz z Zespołami Interdyscyplinarnymi;
- 8) komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 9) placówki ochrony zdrowia;
- 10) instytucje oświatowe;
- 11) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Opolu;
- 12) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu;
- 13) organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia;
- 14) kościoły i związki wyznaniowe.

9. Obszary, kierunki i działania Programu

9.1 Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy zadania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy domowej	Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu	PCPR	2024-2030	Liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy domowej
2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej;	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych	PCPR we współpracy z mediami oraz organizacjami pozarządowymi	2024-2030	Liczba lokalnych kampanii społecznych
		Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	PCPR we współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi	2024-2030	1. Liczba zrealizowanych działań 2. Liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej
		Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	2024-2030	1. Liczba zrealizowanych działań 2. Liczba osób, którym udzielono informacji

		temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe			dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej
3.	Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową	PCPR	2024-2030	1. Liczba zrealizowanych programów 2. Liczba uczestników programów
4.	Realizacja programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej	PCPR	2024-2030	Liczba zrealizowanych programów

9.2 Obszar 2: Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy zadania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	PCPR we współpracy z mediami o zasięgu lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi	2024-2030	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych
2.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym	Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą	Starostwo Powiatowe	2024-2030	1. Liczba osób objętych pomocą w różnorodnych

przemocy domowej	osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi		formach wsparcia 2. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa 3. Liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej
	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej	Starostwo Powiatowe PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	2024-2030	1. Liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w powiatowych ośrodkach wsparcia, w tym z miejsc całodobowych 2. Liczba ośrodków interwencji kryzysowej 3. Liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej
	Wzmacnianie ochrony osób doznających przemocy domowej w toku postępowania karnego przez przesłuchiwanie małoletnich w przyjaznych pokojach przesłuchań	Komenda Powiatowa Policji	2024-2030	1. liczba przyjaznych pokoi przesłuchań 2. Liczba małoletnich przesłuchanych w przyjaznych pokojach przesłuchań

		Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	PCPR Rodziny zastępcze Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2024-2030	1. Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia 2. Liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk 3. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej 4. Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej
--	--	---	--	-----------	---

9.3. Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy zadania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowanie i doskonalenie zasad współpracy między	Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową	PCPR Starostwo Powiatowe w Namysłowie	2024-2030	Aktualizacja na stronach internetowych powiatu (starostwa powiatowego) informatora zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących działania wobec osób stosujących

	tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji				przemoc domową, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej
		Przesyłanie informatora zawierającego aktualną bazę teleadresową z powiatu namysłowskiego, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym/miejskim Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom, dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku	PCPR	2024-2030	Liczba przesłanych informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe w wersji elektronicznej
2.	Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej	Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	PCPR	2024-2030	1. Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” 2. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”
3.	Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych	Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową w warunkach	PCPR	2024-2030	Liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową

zmiernających do zaprzestania przemocy domowej	wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych			
	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	PCPR	2024-2030	<p>1. Liczba podmiotów realizujących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową</p> <p>2. Liczba osób, które przystąpiły do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową</p> <p>3. Liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową</p>
	Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego	PCPR	2024-2030	Liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej

9.4. Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy zadania	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	2024-2030	1. Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego 2. Liczba zrealizowanych spotkań, np. superwizyjnych 3. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, np. superwizyjnych

10. Źródła finansowania Programu

Zadania przewidziane do realizacji w ramach „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Powiecie Namysłowskim na lata 2024-2030” finansowane będą m.in. z:

- 1) budżetu powiatu namysłowskiego;
- 2) budżetu państwa (dofinansowanie zadań własnych powiatu);
- 3) budżetu państwa (finansowanie zadań zleconych);
- 4) budżetu państwa (finansowanie programów rządowych);
- 5) budżetu podmiotów uczestniczących w realizacji Programu;
- 6) funduszy europejskich;
- 7) funduszy organizacji pozarządowych;
- 8) innych źródeł i darowizn.

11. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej przez:

- 1) rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy;
- 3) zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy;

- 4) podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej;
- 5) podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i dotkniętych przemocą domową oraz dla osób tę przemoc stosujących.

12. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Każdy podmiot raz na rok będzie dokonywał analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu. Następnie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie, na podstawie przekazanych danych, w ramach corocznie przedstawianego Radzie Powiatu sprawozdania z działalności jednostki przedłoży również informacje z realizacji Programu.

„Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Powiecie Namysłowskim na lata 2024-2030” jest dokumentem o charakterze wieloletnim. W związku z tym zadania w nim zawarte mogą zmieniać się w miarę potrzeb czy też w wyniku prowadzonej ewaluacji, która ma na celu dostosowanie Programu do możliwości prawnych realizatorów i partnerów. Natomiast realizacja poszczególnych zadań Programu uzależniona będzie od posiadanych środków finansowych, w tym pozyskania funduszy zewnętrznych.

**Załącznik do Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy
Domowej w Powiecie Namysłowskim na lata 2024-2030**

**PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
W POWIECIE NAMYSŁOWSKIM NA LATA 2024-2030**

Namysłów 2024

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Podstawa prawna Programu	3
3. Założenia Programu	3
4. Cele Programu	3
5. Adresaci Programu	4
6. Warunki przyjęcia kandydatów do Programu	5
7. Realizatorzy Programu	6
8. Partnerzy Programu	6
9. Harmonogram zadań i formy jego realizacji	6
10. Przebieg Programu i etapy jego realizacji	6
11. Wymogi kadrowa Programu	7
12. Źródła finansowania Programu	7
13. Monitoring i ewaluacja Programu	7

1. Wstęp:

Program korekcyjno-edukacyjny skierowany jest do osób stosujących przemoc domową. Celem głównym jest psychoedukacja sprawców przemocy w kierunku zmiany zachowań typu przemocowego na rzecz partnerstwa i poszanowania wobec domowników. Zmianę postępowania osób stosujących przemoc domową można osiągnąć poprzez zwiększenie ich zdolności do kontrolowania zachowań agresywnych a w konsekwencji do zaprzestania przemocy.

2. Podstawa prawna Programu:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 2) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- 3) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- 4) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2025;
- 5) Ramowy Program Korekcyjno-Edukacyjny Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Województwie Opolskim.

3. Założenia Programu:

Przy opracowywaniu niniejszego Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową przyjęto następujące założenia:

- 1) przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy;
- 2) przemoc domowa ma uwarunkowania kulturowe, jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy ludzi, jest zakorzeniona we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie;
- 3) przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużyciem siły i władzy oraz dąży do kontrolowania i zniewolenia osoby zależnej;
- 4) stosowanie przemocy jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną;
- 5) niestosowania przemocy domowej można się nauczyć, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania;
- 6) stosowanie przemocy nie może być usprawiedliwione stwierdzeniem, że była ona skutkiem prowokacji ze strony ofiary.

4. Cele Programu:

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową prowadzone są w celu:

- 1) zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
- 2) powstrzymania osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;

- 3) kształtowania umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy domowej;
- 4) zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- 5) uznania przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 6) uzyskania informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych;
- 7) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- 8) wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- 9) poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej.

5. Adresaci Programu:

Osoby pełnoletnie stosujące przemoc domową wobec partnerek/partnerów i/lub innych członków rodziny:

- 1) skazane prawomocnymi wyrokami za przestępstwo z art. 207 kodeksu karnego lub inne przeciwko rodzinie i opiece ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary lub które warunkowo przedterminowo zwolnił z odbycia reszty kary, zobowiązując ich jednocześnie do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
- 2) osób stosujących przemoc domową, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- 3) zgłaszające się do uczestnictwa w Programie w wyniku innych okoliczności (m. in. kierowani przez policję, prokuraturę, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki pomocy społecznej, ośrodki leczenia odwykowego).

Uczestnikami Programu mogą być również wszyscy sprawcy przemocy domowej zgłaszający z własnej woli gotowość poddania się oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, niezależnie od akcji aktywizujących prowadzonych przez instytucje pomocowe na terenie powiatu namysłowskiego.

Ponadto zgodnie z treścią art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

- 1) zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

- 2) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
- 3) ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
- 4) dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

6. Warunki przyjęcia kandydatów do Programu:

Kandydaci do Programu muszą spełniać trzy warunki:

- 1) muszą być zdrowi psychicznie;
- 2) muszą zachowywać abstynencję od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- 3) muszą przyznawać się do stosowania przemocy.

Przyjęcie do Programu potwierdza się zawarciem kontraktu na aktywny udział w sesjach grupowych. Kontrakt określa zasady uczestnictwa w Programie, w szczególności:

- 1) formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach (każdy uczestnik jest zobowiązany do podpisania listy obecności na zajęciach);
- 2) wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w Programie;
- 3) uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej;
- 4) zobowiązanie się do powstrzymania się od zachowań przemocowych;
- 5) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania się w trakcie udziału w zajęciach;
- 6) zasadę zachowania tajemnicy grupowej;
- 7) zgodę na udzielenie informacji osobom, wobec których stosował on przemoc o fakcie uczestnictwa w Programie.

Warunkiem ukończenia Programu przez uczestnika jest frekwencja na zajęciach grupowych na poziomie 90% przewidzianych w danym cyklu godzin – max 60 (dopuszczalna jest 1 nieobecność, tj. 6 godzin, co daje obecność na poziomie 54 godzin zegarowych).

7. Realizatorzy Programu:

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie. Zakłada się, że w danym roku zostanie zrealizowany jeden pełny cykl Programu.

Realizacja Programu odbywać się będzie w miejscu wskazanym przez PCPR w Namysławie, w systemie grupy zamkniętej.

8. Partnerzy Programu:

Osiągnięcie założonych w Programie celów i rezultatów będzie możliwe przy ścisłej współpracy różnych instytucji i służb:

- 1) ośrodki pomocy społecznej;
- 2) Sąd Rejonowy w Kluczborku;
- 3) kuratorzy sądowi;
- 4) Prokuratura Rejonowa w Kluczborku;
- 5) Policja;
- 6) gminne zespoły interdyscyplinarne;
- 7) rodziny uczestników Programu.

9. Harmonogram zadań i formy jego realizacji:

- 1) nabór uczestników Programu;
- 2) sesje indywidualne stanowią pierwszy etap realizacji Programu, w ramach których każdy uczestnik odbywa minimum jedno jednogodzinne indywidualne spotkanie z prowadzącym Program, który sporządza m.in. diagnozę stanu psychicznego, sytuacji prawnej i rodzinnej kandydata na uczestnika Programu, jak również zapoznanie go z celami i założeniami Programu. Przyjęcie do Programu jest potwierdzone zawarciem kontraktu na aktywny udział w sesjach grupowych;
- 3) sesje grupowe stanowią drugi etap realizacji Programu, w ramach których prowadzona jest właściwa praca korekcyjno-edukacyjna ze sprawcami przemocy domowej. Praktyczne ćwiczenia w grupie realizowane w ramach zajęć grupowych mają na celu m.in. zmianę zachowań i postaw związanych z przemocą oraz rozwijania umiejętności samokontroli.
- 4) ocena postępów uczestników Programu;
- 5) monitoring uczestników Programu w zakresie stosowania przemocy wobec partnerek/partnerów i innych członków rodziny do trzech lat po zakończeniu Programu.

10. Przebieg Programu i etapy jego realizacji:

- 1) program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową trwa nie krócej niż 3 miesiące. Obejmuje on jednogodzinną (60 minut) sesję indywidualną dla każdego uczestnika Programu oraz 60 godzin (zegarowych) sesji grupowych;
- 2) program realizowany będzie w systemie zamkniętym, w małych grupach warsztatowych (10 osób) o stałym składzie. Sesje grupowe prowadzone będą średnio przez 6 godzin zegarowych w tygodniu. Czas uczestnictwa w Programie będzie obejmował 60 godzin zegarowych zajęć (nie licząc sesji indywidualnych);
- 3) oddziaływania korekcyjno-edukacyjne nie będą prowadzone w miejscu, w którym udziela się wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej;

- 4) osoba stosująca przemoc, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych, zostaje skierowana do uczestnictwa w programie psychoterapii uzależnień;
- 5) realizator Programu utrzymuje stały kontakt z ośrodkami pomocy społecznej, partnerkami/partnerami uczestników Programu w celu uzyskania rzetelnych i wiarygodnych informacji na temat zachowania uczestników Programu wobec swoich rodzin (chodzi tu zarówno o czas realizacji Programu, jak i objęty monitoringiem okres po zakończeniu Programu);
- 6) wyniki monitoringu i ewaluacji Programu będą wykorzystywane do prac nad dalszym udoskonalaniem i upowszechnianiem metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy domowej;
- 7) realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia sprawozdania z przebiegu Programu po zakończeniu oddziaływania korekcyjno-edukacyjnego w sesjach grupowych.

Powyższy plan jest schematem realizowanym w każdej edycji Programu. W przypadku zaistnienia konieczności jego modyfikacji zostaną wprowadzone zmiany dostosowujące go do potrzeb i możliwości grupy.

11. Wymogi kadrowe Programu:

Zajęcia w ramach Programu prowadzone będą przez osoby, posiadające kwalifikacje określone w Rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

12. Źródła finansowania Programu:

Program finansowany jest przez powiat namysłowski, który na realizację niniejszego zadania z zakresu administracji rządowej może pozyskać środki finansowe w formie dotacji z budżetu Wojewody Opolskiego.

13. Monitoring i ewaluacja Programu:

Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w ramach Programu. Działania te będą polegały m.in. na:

- 1) przeprowadzeniu badania ankietowego dotyczącego stosowania przemocy domowej wśród uczestników Programu (na początku uczestnictwa w Programie i po jego zakończeniu) przez podmiot realizujący część szkoleniową;
- 2) przeprowadzeniu badania ankietowego dotyczącego stosowania przemocy domowej przez uczestnika po zakończeniu udziału w Programie, dwukrotnie, tj. pierwszy raz 1,5 roku po ukończeniu Programu oraz drugi raz 3 lata po zakończeniu udziału w Programie;
- 3) monitorowaniu przez właściwe ośrodki pomocy społecznej sytuacji rodzin sprawców przemocy domowej, dwukrotnie w ciągu roku od zakończenia

oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z zachowaniem sześciomiesięcznych odstępów.

Zgromadzone dane będą stanowić podstawę do dokonania ewaluacji Programu, która będzie sporządzana po zakończeniu udziału w Programie (w stosunku do bieżącej edycji Programu) a także raz w roku przez okres 3 lat po zakończeniu Programu.

Monitoring będzie prowadzony także we współpracy z innymi instytucjami i służbami: policją, sądami, kuratorami społecznymi i zawodowymi, pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny.

Ewaluacja niniejszego Programu ma pomóc w ocenie realizacji poszczególnych etapów Programu oraz ich efektywności w odniesieniu do założonych celów Programu.

Podmiot przeprowadzający ewaluację wystąpi raz w roku bezpośrednio do jego uczestników lub do podmiotu, który skierował go do uczestnictwa w Programie celem dokonania oceny wpływu zajęć korekcyjno-edukacyjnych na zachowania sprawcy przemocy domowej po zakończeniu Programu.